

wetenschap. Voor u ligt de geschiedenis van de wiskunde en de informatica aan de vu. Het is boeiend om te zien hoe men op zo'n jonge bijzondere universiteit in de afgelopen eeuw is omgegaan met de oudste exacte wetenschap, de wiskunde, en één van de jongste exacte wetenschappen, de informatica. En hoe de globale en nationale ontwikkelingen op de vu hun weerslag vonden.

De vu-filosoof Vollenhoven schreef in 1918, twaalf jaar vóór de aanstelling van de eerste vu-wiskundige, een intrigerend proefschrift II waarin hij betoogde dat een christelijke wiskundige intuïtionistische wiskunde zou moeten bedrijven. Het intuïtionisme, de opvatting dat wiskundebeoefening een intuïtieve basis heeft en in wezen neerkomt op het uitvoeren van mentale constructies, werd in die tijd uitgedragen door L. E. J. Brouwer (1881–1966), afgezien van Christiaan Huygens de grootste wiskundige die Nederland ooit heeft gehad. Brouwer is beroemd om zijn fundamentele bijdragen aan de topologie. Het is niet vreemd dat Vollenhoven door Brouwer werd beïnvloed. Echter nadat Vollenhoven zijn proefschrift had verdedigd, werd duidelijk dat een intuïtionistische wiskundige veel van de klassieke wiskunde zou moeten verwerpen. Dat resulteerde onder meer in een ernstige botsing tussen Brouwer en Hilbert, die in het intuïtionisme een bedreiging van de klassieke wiskunde zag. En inderdaad, zelfs de bewijzen van Brouwers eigen beroemde topologische stellingen konden de toets van een consequente intuïtionistische kritiek niet doorstaan. Maar ook het soort wiskunde waarin Koksma uitblonk zou voor de bijl zijn gegaan, als hij Vollenhoven echt zou zijn gevolgd. Dat deed hij dus niet. Calvinisten combineren een geloof dat niet vrij is van paradoxale elementen met een grote nuchterheid in het dagelijks leven. De geschiedenis van wiskunde en informatica aan de vu reflecteert de grote internationale trends. Natuurlijk zocht men bij de aanstelling van docenten naar op levensbeschouwelijk gebied geestverwanten, maar net zo belangrijk was de vakbekwaamheid van de kandidaten. Het gevolg was dat vanaf de aanstelling van Koksma de vu in wiskundig Nederland volwaardig meedraaide. Hendrik Blauwendraat laat in dit boek zien hoe dat alles in detail in zijn werking. Hij laat ook zien dat de Calvinistische achtergrond van de vu tot een specifieke bedrijfscultuur heeft geleid. Met veel aandacht voor de context waarin het zich afspeelt voert hij ons vanaf de oprichting van de Wis- en Natuurkundige Faculteit via de Tweede Wereldoorlog